

Obsah

1	Úvod (Lodes)	13
2	Problémy chemickej techniky (Lodes)	17
3	Základné pojmy a ich fyzikálny význam (Lodes).	21
3.1	Veličiny, jednotky, rozmery, rovnice	22
3.1.1	Meranie substanciálnych veličín	22
3.1.2	Sústavy jednotiek	23
3.1.3	Rozmery fyzikálnych veličín	28
3.1.4	Druhy metrologických rovníc	30
3.2	Tenzory, operátory, pole	32
3.2.1	Matematické operácie s tenzormi.	33
3.2.1.1	Súčet a rozdiel dvoch vektorov	34
3.2.1.2	Súčiny vektorov	35
3.2.2	Tenzory a dyády.	38
3.2.3	Operátory — derivácie vektorových veličín	39
3.2.4	Integrály vektorových veličín	41
3.2.4.1	Krivkový integrál vektorov	41
3.2.4.2	Plošný integrál vektorov	41
3.2.4.3	Stokesov teorém.	42
3.2.4.4	Gaussov teorém	42
3.2.4.5	Greenove teorémy	42
3.2.5	Skalárne a vektorové pole.	43
3.2.5.1	Skalárne pole	43
3.2.5.2	Vektorové pole	44
3.3	Tok a hustota toku vlastností	47
3.4	Bilancie	49
3.4.1	Teoretické základy bilančných výpočtov.	49
3.4.1.1	Matematická analógia pri formulácii bilančných rovníc	51
3.4.1.2	Spojité prostredie — kontinuum	52
3.4.1.3	Extenzitné a intenzitné fyzikálne veličiny	56
3.4.2	Všeobecná diferenciálna bilančná rovnica	60
3.4.2.1	Úpravy všeobecnej diferenciálnej bilančnej rovnice	65
3.4.2.2	Diferenciálna bilancia hmotnosti — rovnica kontinuity	67

3.4.2.3	Diferenciálna bilancia hybnosti	70
3.4.2.4	Diferenciálna bilančná rovnica energie	74
3.4.2.5	Diferenciálna rovnica mechanickej energie — Bernoulliho rovnica	75
3.4.2.6	Diferenciálna bilančná rovnica vnútornej energie	77
3.5	Konštitutívne rovnice — rovnice rýchlosti prenosu vlastností vedením (molekulovým transportom).	79
3.5.1	Reológia — konštitutívne rovnice newtonovských a nenewtonovských sústav	85
3.5.2	Simultánne použitie diferenciálnych bilančných a konštitutívnych rovníc	91
3.5.2.1	Bilancia hybnosti a rýchlostný profil v kvapaline na zvislej stene pri laminárnom toku	92
3.5.2.2	Bilancia energie a teplotné pole v sústave s vnútorným zdrojom tepla z viskozitnej disipácie mechanickej energie	97
3.5.3	Podmienky jednoznačnosti na riešenie diferenciálnych rovníc bilancii a polí	100
3.6	Integrálne, makroskopické bilančné rovnice	106
3.6.1	Integrálna bilancia hmotnosti jednoduchej sústavy	109
3.6.2	Bilancie hmotnosti integrálnej viaczložkovej sústavy s chemickou reakciou a akumuláciou	110
3.6.3	Bilancie hybnosti integrálnej sústavy	121
3.6.4	Bilancia energie jednoduchej integrálnej sústavy	122
3.6.5	Bilancia energie zložitej integrálnej sústavy.	124
3.6.6	Rovnica mechanickej energie integrálnej sústavy — Bernoulliho rovnica integrálnej sústavy	126
3.7	Príklady bilančných výpočtov	133
3.7.1	Bilancia konverzie vodného plynu pri výrobe vodíka — bilancia množstva látky a výpočty zloženia zmesi	133
3.7.2	Simultánne riešenie bilančných rovníc hmotnosti, energie a hybnosti neizobarického miešania plynov	141
3.7.3	Bilancia rozpúšťania soli v kvapaline v sústave s akumuláciou	147
3.7.4	Bilancia hmotnosti uzavretého zásobníka s neustáleným prietokom kvapaliny	150
3.7.5	Materiálová bilancia neustáleného systému s nevratnou chemickou reakciou II. poriadku	159
3.8	Úlohy z bilančných výpočtov	169
3.8.1	Materiálová bilancia kryštalizácie	169
3.8.2	Výpočet rýchlostného a teplotného poľa v laminárnom toku	169
3.8.3	Úprava diferenciálnej bilančnej rovnice mechanickej energie pre izotermický tok	170
3.8.4	Bilancia hmotnosti odparky	170
3.8.5	Bilancia hmotnosti extrakcie.	171
3.8.6	Bilancia hmotnosti spaľovacieho procesu	171
3.8.7	Tepelná bilancia kondenzátora.	171
3.8.8	Teplota spalín pri spaľovaní plynu	172
3.8.9	Výpočet teploty vody vystupujúcej z kondenzátora	172
3.8.10	Tepelná a hmotnostná bilancia prúdenia v potrubí	172
4	Prenos hybnosti — hydromechanika (Lodes)	176
4.1	Operácie založené na prenose hybnosti	176
4.1.1	Prúdnic, prúdová rúrka, prúdová funkcia.	178
4.1.2	Potenciálový tok.	180
4.1.3	Viskozita tekutín a ich zmesí	183

4.1.3.1	Viskozita plynov a ich zmesí	184
4.1.3.2	Viskozita kvapalín	185
4.1.3.3	Zdanlivá viskozita nenewtonovských tekutín	186
4.2	Druhy toku tekutín — charakter toku	187
4.3	Turbulentný tok	190
4.3.1	Homogénny a izotropný turbulentný tok	192
4.3.2	Intenzita turbulencie	193
4.3.3	Korelačné funkcie a mierky turbulencie	194
4.3.4	Integrálne mierky turbulencie	196
4.4	Bilancia hmotnosti, hybnosti a mechanickej energie v tekutine	197
4.4.1	Bilancia hmotnosti pri toku v rúrkach	197
4.4.2	Bilancia hybnosti pri prúde tekutiny v rúrke	198
4.4.2.1	Bilancia hybnosti v neustálenom toku	198
4.4.2.2	Bilancia hybnosti a rýchlostné pole v ustálenom toku tekutiny pri laminárnom prúde	199
4.4.3	Rozmerová analýza	205
4.4.4	Teória podobnosti	210
4.4.5	Rovnica mechanickej energie pre ustálený tok tekutiny v rúrke — Bernoulliho rovnica	216
4.4.6	Rýchlostné pole pri turbulentnom prúde tekutiny	218
4.4.6.1	Semiempirické rovnice pre Reynoldsovo turbulentné napätie	218
4.4.6.2	Rýchlostné pole v turbulentnom jadre a turbulentnej medznej vrstve pri prúde v rúrke	221
4.5	Hydrostatika	228
4.6	Stratová výška — straty tlaku trením a miestne straty	230
4.6.1	Straty trením v rúrke	230
4.6.2	Miestne straty tlaku	238
4.6.3	Celková hodnota stratovej výšky — h_{st}	240
4.7	Pohyb tuhých častíc vo viskóznom prostredí — obtekanie tuhých telies viskóznou tekutinou	241
4.8	Tok tekutín vrstvami zrnitého materiálu	251
4.8.1	Jednofázový tok tekutiny vrstvou zrnitého materiálu	256
4.8.1.1	Laminárny charakter toku pri prúde tekutiny vrstvou zrnitého materiálu	257
4.8.1.2	Turbulentný charakter toku pri prúde tekutiny vrstvou zrnitého materiálu	259
4.8.1.3	Prechodný charakter toku pri prúde tekutiny vrstvou zrnitého materiálu	260
4.8.2	Dvojfázový tok tekutiny vrstvou zrnitého materiálu	261
4.8.3	Tok dvoch navzájom nemiešajúcich sa kvapalín cez vrstvu zrnitého materiálu	266
4.8.4	Filtrácia	267
4.8.4.1	Bilančné rovnice hmotnosti filtrácie	268
4.8.4.2	Rýchlosť filtrácie	268
4.8.4.3	Filtrácia pri stálom rozdieli tlaku	272
4.8.4.4	Filtrácia pri konštantnej rýchlosti	275
4.8.4.5	Filtračné zariadenia	275
4.8.5	Zariadenia na oddeľovanie tuhých častíc z tekutiny v gravitačnom a odstredivom poli	281
4.8.5.1	Usadzovače	281
4.8.5.2	Cyklóny	284
4.8.5.3	Usadzovacie odstredivky	286
4.9	Fluidizácia	288

4.9.1	Kvantitatívne závislosti vo fluidizácii	291
4.9.2	Rovnice expanzie fluidizácie	292
4.9.3	Rovnice na odhad prahovej rýchlosti fluidizácie	294
4.9.4	Prahová rýchlosť fluidizácie polydisperzných vrstiev častíc	297
4.9.5	Kritériá rovnomernosti fluidizovanej vrstvy	298
4.9.6	Úlet častíc z fluidizovanej vrstvy	300
4.10	Meranie lokálnych rýchlostí a prietokových množstiev	304
4.10.1	Odporové anemometre — termoanemometre	305
4.10.2	Laserové dopplerovské anemometre	310
4.10.3	Mechanické anemometre — Pitotove, Pitotove—Prandtllove rúrky	312
4.10.4	Meranie prietokových množstiev clonkami a venturimetrami	314
4.10.5	Rotametre	319
4.10.6	Výtok kvapaliny otvorom v nádobe	322
4.11	Čerpadlá	324
4.11.1	Odstredivé čerpadlá	328
4.11.2	Potrubie so zaradeným čerpadlom a podobnosť čerpadiel	333
4.11.3	Výhody a nevýhody odstredivých čerpadiel	336
4.11.4	Výkon odstredivého čerpadla	337
4.11.5	Rotačné čerpadlá	338
4.11.6	Piestové čerpadlá	339
4.11.7	Monžikové dávkovače kvapalín	342
4.11.8	Prúdové čerpadlá	342
4.11.9	Mamutky	343
4.12	Miešanie kvapalín	344
4.13	Príklady z hydromechaniky	351
4.13.1	Určenie charakteru toku, rýchlostného poľa a objemového prietoku pri prúde rúrkou	351
4.13.2	Pomer viskozity a turbulentnej viskozity a závislosti od súradníc pri turbulent- nom toku kvapaliny rúrkou	352
4.13.3	Výpočet výkonu čerpadla	354
4.13.4	Výpočet rýchlosti a objemového prietoku	356
4.13.5	Strata tlaku v náplňovej kolóne	358
4.13.6	Meranie prietokového množstva clonkou	360
4.13.7	Prepočet charakteristiky odstredivého čerpadla	361
4.14	Úlohy z hydromechaniky	361
4.14.1	Určenie charakteru toku prúdenia v rúrke	361
4.14.2	Určenie kritických rýchlostí zmeny charakteru toku	361
4.14.3	Výpočet stratovej výšky	362
4.14.4	Výpočet výkonu na prekonanie strát tlaku	362
4.14.5	Určenie tlaku na výstupe z čerpadla	362
4.14.6	Výpočet straty tlaku pri prúde vody	362
4.14.7	Výpočet priemeru rúrky	362
4.14.8	Hmotnostný prietok clonkou	362
4.14.9	Zmena počtu otáčok alebo odporu odstredivého čerpadla	363
4.14.10	Strata tlaku v náplňovej kolóne	363
4.14.11	Veľkosť častíc pri usadzovaní	363
5	Prestup tepla (Langfelder)	364

5.1	Úvod	364
5.2	Základné pojmy a závislosti	365
5.2.1	Spôsoby prestupu tepla	365
5.2.2	Gradient teploty	366
5.2.3	Tok tepla a hustota toku tepla	368
5.2.4	Fourierov zákon	370
5.2.5	Diferenciálna rovnica teplotného poľa v telese	372
5.2.6	Ustálený a neustálený prestup tepla	378
5.2.7	Jednosmerné teplotné pole	378
5.3	Vedenie tepla	379
5.3.1	Vedenie tepla v ustálenom stave	379
5.3.1.1	Jednosmerné vedenie tepla cez jednoduchú rovinnú platňu (rovnú stenu)	379
5.3.1.2	Jednosmerné vedenie tepla cez zloženú rovinnú platňu (rovnú stenu)	382
5.3.1.3	Jednosmerné vedenie tepla cez jednoduchú valcovú stenu	383
5.3.1.4	Jednosmerné vedenie tepla cez zloženú valcovú stenu	386
5.3.1.5	Riešenie tepelnej vodivosti vzhľadom na závislosť tuhej látky od teploty	387
5.3.1.6	Ustálené jednosmerné vedenie tepla v prítomnosti zdroja	388
5.3.1.7	Viacsmerné ustálené teplotné pole	391
5.3.2	Vedenie tepla v neustálenom stave	395
5.3.2.1	Neustálené teplotné pole v tuhom telese bez zdroja	395
5.3.2.2	Približné riešenie diferenciálnej rovnice nestacionárneho teplotného poľa v tuhej látke bez zdroja	401 404
5.4	Prestup tepla prúdením	404
5.4.1	Newtonov ochladzovací zákon	404
5.4.1.1	Hustota toku tepla prúdením	407
5.4.1.2	Fyzikálny význam koeficienta prestupu tepla	407
5.4.1.3	Charakter koeficienta prestupu tepla	408
5.4.1.4	Nelineárny charakter Newtonovej rovnice	409
5.4.1.5	Makroskopický charakter Newtonovej rovnice	409
5.4.2	Závislosť koeficienta prestupu tepla od fyzikálnych vlastností systému	409
5.4.3	Stredná hodnota koeficientu prestupu tepla prúdením	412
5.4.3.1	Určujúce teploty	413
5.4.4	Prestup tepla prúdením bez fázovej premeny	414
5.4.4.1	Ustálený prestup tepla v podmienkach voľného prúdenia tekutiny	414
5.4.4.1.1	Voľné prúdenie pri extrémne malých hodnotách Gr a Ra	414
5.4.4.1.2	Voľné prúdenie v neobmedzenom priestore	416
5.4.4.1.3	Voľné prúdenie v obmedzenom priestore	417
5.4.4.2	Prestup tepla pri nútenom prúdení tekutín	418
5.4.4.2.1	Vplyv dĺžky rúrky	419
5.4.4.2.2	Vplyv zakrivenia rúrky	420
5.4.4.2.3	Vplyv orientácie smeru prúdenia v rúrke	420
5.4.4.2.4	Vplyv smeru prestupu tepla	421
5.4.4.2.5	Prestup tepla pri prúdení v medzikruží	422
5.4.4.2.6	Prestup tepla pri obtekaní rúrky	423
5.4.4.2.7	Nútené obtekanie zväzku rúrok	424
5.4.4.2.8	Prestup tepla prúdením v nádobe s miešaním	428
5.4.4.2.9	Niektoré špeciálne prípady prestupu tepla v podmienkach núteného prúdenia bez fázovej premeny	429

5.4.4.2.10	Kombinácia voľného a núteného prúdenia	429
5.4.5	Ustálený prestup tepla pri fázovej premene	430
5.4.5.1	Prestup tepla pri kondenzácii čistých pár	430
5.4.5.2	Prestup tepla pri vare kvapalín.	438
5.4.6	Prehľad približných rozsahov hodnôt koeficienta prestupu tepla prúdením v rôznych situáciách konvektívnej výmeny tepla	442
5.5	Konduktívno-konvektívne problémy	443
5.5.1	Rebrované povrchy	443
5.5.1.1	Účinnosť rebra a účinnosť rebrovaného povrchu	444
5.5.1.2	Teplotné pole v rebre a jeho vzťah k účinnosti rebra	445
5.5.1.3	Navrhovanie rebrovaných povrchov	449
5.5.2	Prechodový odpor	452
5.5.3	Ohrev alebo chladenie telesa s malými rozmermi a veľkou vodivosťou, tekutinou s konštantnou teplotou	454
5.5.4	Okrajová podmienka tretieho druhu	455
5.5.4.1	Schmidtova grafická metóda v okrajovej podmienke tretieho druhu	456
5.5.5	Numerické riešenie nestacionárneho teplotného poľa v okrajovej podmienke tretieho druhu.	457
5.6	Prestup tepla žiarením	458
5.6.1	Základné pojmy	459
5.6.2	Planckov zákon	462
5.6.3	Stefanov—Boltzmanov zákon	464
5.6.4	Žiarivosť	466
5.6.5	Kirchhoffov zákon.	467
5.6.6	Niektoré radiačné vlastnosti reálnych telies	469
5.6.7	Uhlový koeficient alebo radiačný tvarový faktor	470
5.6.7.1	Všeobecné vyjadrenie uhlového koeficienta.	471
5.6.7.2	Možnosti výpočtu uhlového koeficienta	474
5.6.7.3	Vzťahy medzi uhlovými koeficientmi	475
5.6.8	Výmena tepla žiarením medzi reálnymi telesami	477
5.6.8.1	Výmena žiarenia medzi dvoma nekonečnými rovnobežnými stenami	479
5.6.8.2	Výmena žiarenia medzi povrchmi dvoch nekonečných koaxiálnych valcov	480
5.6.8.3	Úplne uzavreté teleso.	480
5.6.9	Radiačné clony	481
5.6.10	Žiarenie plynov	483
5.6.10.1	Bougerov—Lambertov—Beerov zákon	483
5.6.10.2	Žiarivosť oxidu uhličitého a vodnej pary.	484
5.6.10.3	Výmena žiarenia medzi plynom a absolútne čiernym povrchom	486
5.6.10.4	Výmena tepla žiarením medzi plynom a sivým povrchom	487
5.6.11	Slnečné žiarenie	488
5.6.12	Kombinovaný koeficient prestupu tepla prúdením a sálaním	489
5.6.13	Vplyv žiarenia na účinnosť rebrovaného povrchu a na veľkosť prechodového odporu.	490
5.6.14	Vplyv žiarenia na meranie teploty plynu.	491
5.7	Prechod tepla	492
5.7.1	Prechod tepla v ustálenom stave	492
5.7.1.1	Úhrnná hnacia sila.	494
5.7.1.2	Úhrnný koeficient prechodu tepla	496

5.7.1.3	Úhrnný tepelný odpor	501
5.7.1.4	Odpor spôsobený znečistením povrchu	502
5.7.1.5	Možnosti zosilnenia prechodu tepla.	504
5.7.1.5.1	Rebrovanie a účinnosť rebrovania	505
5.7.1.6	Izolované povrchy	507
5.7.1.6.1	Straty tepla z izolovaného potrubia.	507
5.7.1.6.2	Kritický priemer izolácie	510
5.7.2	Výmenníky tepla	513
5.7.2.1	Druhy výmenníkov tepla	513
5.7.2.2	Tepelná bilancia výmenníka tepla	521
5.7.2.3	Teplotný profil výmenníka tepla	523
5.7.2.4	Čiastková bilancia výmenníka tepla.	526
5.7.2.5	Výpočet výmenníka tepla vo všeobecnom prípade.	528
5.7.2.6	Výpočet výmenníkov tepla pri použití strednej hodnoty úhrnného koeficienta prechodu tepla	532
5.7.2.6.1	Výmenník 1—1	532
5.7.2.6.2	Výmenník 1—2 a výmenníky so zložitejším usporiadaním prúdov	534
5.7.2.6.3	Systémy výmenníkov	536
5.7.2.6.4	Účinok výmenníka a prevodová jednotka	539
5.7.2.6.5	Hospodárnosť výmenníkov tepla	542
5.7.3	Prechod tepla v neustálenom stave	542
5.7.3.1	Ohrev alebo chladenie kvapaliny v miešacej nádobe pomocou kvapaliny s konštantnou vstupnou teplotou.	543
5.8	Odparovanie kvapalín	544
5.8.1	Teplota varu roztokov	545
5.8.2	Činnosť odparovača	548
5.8.3	Výpočet jednočlennej odparky	548
5.8.3.1	Materiálová bilancia jednočlennej odparky.	549
5.8.3.2	Entalpická bilancia jednočlennej odparky	550
5.8.3.3	Výpočet ohrevnej plochy odparovača	551
5.8.3.4	Koeficient prestupu tepla prúdením roztoku	552
5.8.4	Konštrukcia odparovačov.	553
5.8.5	Štiavne pary	560
5.8.6	Ohrevná para	560
5.8.7	Index hospodárnosti odparovača	561
5.8.7.1	Rekompresia štiavnej pary	561
5.8.7.2	Viacčlenná odparka	562
5.8.7.2.1	Výpočet viacčlennej odparky	568
5.8.7.2.2	Optimálny počet členov viacčlennej odparky	571
5.9	Príklady	572
5.9.1	Výpočet teplotného poľa a toku tepla v rovnej stene v ustálenom stave.	572
5.9.2	Výpočet koeficienta prestupu tepla	573
5.9.3	Výpočet toku tepla z rebrovaného povrchu	574
5.9.4	Výpočet teploty platne v neustálenom stave	575
5.9.5	Numerický výpočet teplotného poľa v telese	576
5.9.6	Výpočet toku tepla žiarením zo spalín na sivé teleso.	577
5.9.7	Návrhový výpočet výmenníka tepla.	581
5.9.8	Výpočet hrúbky tepelnej izolácie	584

5.9.9	Výpočet teploty varu roztoku	586
5.9.10	Výpočet úhrnného koeficienta prechodu tepla odparovača	586
5.9.11	Výpočet jednočlennej odparky	588
	Prílohy, tabuľky a grafy.	595
	Zoznam používanej symboliky	661